

РАДМИЛО АНДЖЕЛКОВИЧ ИСКРАТА

Превод от сръбски: Александър Кючуков, 1989

chitanka.info

Животът изисква изобилие на цветовете и само зимата с белотата си се опитва да оспорва това. Тогава почти всички живи същества се сливат със снежната покривка и в стремителен бяг се изплъзват от погледа. По-рязко изпъкват сенките и очертанията на хълмовете, всичко изглежда примамливо и привлекателно на фона на намусеното небе, готвещо се за утрешния снеговалеж. Само понякога поривът на вятъра, вечния спътник на студовете, ще оголи червеникавокафява канара или ще свали бялото покривало от застиналите клони на широколистните дървета.

На върха на една невисока планина се оголи грамаден камък предател и човекът в бяло нямаше вече прикритие. Впрочем той не придаваше значение на това, легнал на издадената част и сложил до себе си голяма бяла раница. Сигурен, че няма кой да го наблюдава, човекът внимателно следете в бинокъла какво става от другата страна на долината.

— Изглежда, и тук всичко е свършено. Останали са само двама мъжкари и една женска. Но и те няма да изкарат дълго... — тихо мърмореше той през гъстата си заскрежена брада и се заслушваше, няма ли да чуе глас в слушалките, скрити под бялата му кожена качулка. — Все пак трябва да дочакаме края, макар че по всяка вероятност това е безсмислено...

Изчисленията, направени на Земята, се оказаха неточни. Сигурно се е промъкнала грешка и експедицията до съзвездието Каравида след дванадесетгодишно чакане можеше да се връща вкъщи. Наблюденията се отлагаха за друг път. А всичко говореше в полза на теоретичните предпоставки — и възрастта на планетата от типа Г-3, и нивото на развитие на живота, и поведението на най-съвършените ѝ представители — всичко подхождаше...

Човекът разочаровано наблюдаваше как се притискаха едно до друго трите същества, мъчейки се да се скрият от неумолимия студ под един могъщ смърч.

Ангел, така се казваше човекът, не беше от онези наемници, които обикновено наричат покорители на планетите. Той пристигна тук, вярвайки в хипотезата на професор Милиан, според която в движението на стадата на хоминидите към снежния север на планетата се крие непреодолимият стремеж на живота към зараждането на съзнание. Двадесет и шест изследователски петорки цели дванадесет

години неотстъпно съпровождаха стадата в похода им към своята голгота. И всеки път надеждите се отлагаха за следващата година, за следващата зима... Според теорията борбата за оцеляване обуславя пробуждането на мисълта.

— Клинт, не зная кога ще настъпи краят — отново се обади Ангел. — Пък аз се надявах, че именно нашата група ще има късмет...

— Може би имаше шанс — чу се в слушалките. — При другите всичко свърши още преди три дни. Всички групи се върнаха, чакат само нас...

— Има ли известия за съдбата на програмата?

— Има, но няма да те зарадват. Компаниите прекратиха финансирането ѝ и изискват експлоатация на планетата в съответствие с договора...

— Това е несправедливо! — Ангел повиши глас. — Те са... толкова близко до...

* * *

През последните четири седмици, когато съпровождаше стадото, отношението му към тези същества се промени. За да ги различава, той им даде прякори. Съзнаваше, че престана да възприема хоминидите като животни, с което мислено нарушаваше Кодекса. Кодексът забраняваше не само да се говори, но и да се мисли за наличие на съзнание преди Провъзгласяването...

— По дяволите всички забрани! Нали те са... — ядосано измърмори Ангел. — Не, не, Клинт, не на тебе. Говоря сам на себе си, за да не мисля.

Рошавия беше водач от самото начало на преследването. Още на границата с джунглата Ангел го отличи по упоритостта, с която принуждаваше съплеменниците си да тръгнат към неизвестността. Стадото наброяваше тогава почти двеста мъжкара, женски и млади животни. Телата им бяха покрити с рядка светлосиня козина и изследователят всеки път настръхваше, представяйки си какво ги очаква.

Втория мъжкар той нарече Заплеса и само след известно време се отказа от мисълта, че той ще бъде една от първите жертви. На

Заплеса просто му вървеше. Когато групата започна да намалява, когато първите, по-често млади животни, падаха и оставаха да лежат на снега, той вървеше отстрани и успя да избегне тяхната съдба, като се научи да изравя корени и дори не се докосваше до месото на падналите.

Имаше такъв случай. По време на лов при преследването на едно животно, приличащо на сърна, Заплеса много изостана от другите. Обаче сърната, измамвайки преследвачите, се втурна назад, в паника се блъсна в самотно влачещия се мъжкар и си счупи врата. Стадото се сдоби с храна и като признание за този подвиг Рошавия накара съплеменниците си да не изоставят пострадалия от удара Заплес, докато той не се изправи на краката си.

Сега в сухото леговище под бора Заплеса, грухтейки, се гушеше в Коса, която сърдито го отблъскваше. Тази женска от самото начало привлече вниманието на Ангел. В нея понякога явно се появяваше нещо човешко. Но сега върху неподвижната, покрита с рядка козина муцуна изпъкваха само постоянно разтревожените бляскави очи. Порано, когато стадото беше многобройно, беше трудно да се проследява Коса — тя бързо вървеше отпред. Генетиците пък изискваха да се държат всички в полезрението, подробно да се описва всяка промяна, да се регистрират обстоятелствата на смъртта, страданията им, връщанията. От тази последна година на пребиваване на планетата Г-3 в съзвездието Каравида очакваха...

Почти с облекчение Ангел изпрати с поглед последната голяма група, тръгнала от страх назад, към топлите места. Петнадесетте останали, сред които бяха Рошавия, Заплеса и Коса, вчера, побъркали се от глад, нападаха полярен мамут. Преди гигантът победно да напусне бойното поле, бялата пустиня се обагри с кръв. Само Рошавия вкуси от месото на загиналите си съплеменници.

Ангел преживя поражението им като свое собствено. Той неведнъж неволно посягаше към бластера, за да даде на стадото шанс да оцелее. Но Кодексът го спря и човекът по-късно уби мамута само за да отмъсти, като се срамуваше от пробудилите се чувства към хоминидите.

Ангел не предполагаше, че Рошавия и Заплеса могат да се скарат. Но това се случи така неочаквано, че той дори не забеляза повода. Когато човекът развълнуван започна да се вглежда, борбата вече беше

в разгара си. Двете светлосини тела вдигаха вихрушки от сняг. Рошавия, изглежда, беше учуден от нападението и докато недоумяваше, получи няколко съкрушителни удара, а после се препъна и падна в снега. Това спря Заплеса и той загуби предимството си.

— Клинт, Клинт! — изкрещя Ангел. — Те се бият, бият се до смърт!

— Кой се бие? — гласът в слушалките беше спокоен и близък. — Нали казваше, че не могат да се държат на краката си...

— Да, казвах, но...

— Твоят, Рошавия, ли нападна Заплеса?

— Не, обратното... Не мога да разбера, но, изглежда, че Заплеса нарочно се правеше на луд, а сега побеждава.

Окулярите се изпотиха от възбуденото му дишане и докато Ангел припряно ги изтриваше, битката в долината се възобнови. Рошавия се надигна, нахвърли се върху Заплеса, впи зъби в гърдите му. Вкопчени един в друг, олюлявайки се, мъжкарите отстъпваха към дърветата. След тях се точеше кървава, чернееца върху снега следа. Това беше борба не на живот, а на смърт.

— Клинт, Рошавия има превес... — мрачно съобщи Ангел и си помисли, че така е устроен човекът, почти винаги застава на страната на слабия. Той никак не искаше Рошавия да победи: на такъв не му е нужно съзнание, той е достатъчно силен, за да живее като звяр. — Клинт, не трябва да е Рошавия!

— Сега е все едно, приятелю — накара го да отрезнее гласът в слушалките. — Утре вече няма да има никой.

Заплеса с двете лапи отблъскваше от гърлото си челюстите на врага, опитвайки се да го ухапе. Когато той успя да разкъса ухото на Рошавия, Ангел радостно изкрещя. Едрото животно изрева от болка и отхвърли противника си върху ствола на полусух бор. Дебел клон изпраця под тежестта на тялото.

В малките очички на Рошавия болката се смени с ярост и клатушкайки се, тръгна към Заплеса, който безпомощно отваряше устата си. Водачът вече се готвеше да нададе победен рев, когато жертвата изведнъж хвана счупения клон и го стовари върху черепа на врага. Този път Заплеса не се колеба. Той бясно удряше зашеметения си противник, докато онзи не престана да мърда, а после легна и му прегриза гърлото.

Човекът в планината, забравил всичко, дишаше тежко, все едно, че самият е участвал в разправата.

— Клинт, това се случи... — каза той в микрофона.

— Какво, по дяволите, пак се случи? — чу се нетърпелив глас в наушниците.

— Ами съзнанието се прояви, приятелю! Съзнанието!

— Чакай!... Включвам на запис... — Гласът на Клинт затрепери.

— Сега вече може! Говори отчетливо! Сигурен ли си, Ангеле, наистина ли си сигурен?

— Да, Заплеса взе клон и удари с него Рошавия.

— Това могат и животните! Случайно!

— Там не беше случайно. Той го преби до смърт! А после му прегриза гърлото.

— Ето виждаш ли... — Въпреки чувствата, преизпълващи другаря му, Клинт изглеждаше разочарован.

— Не, съвсем точно... Ето той пак взема клона и го подава на Коса...

Ангел беше убеден, че е свидетел на първата проява на съзнанието. Смущаваше го само, че за повод послужи насилието.

През това време Коса се приближи плътно до Заплеса. Тя го гледаше с недоверие. В стадото не се беше случвало слабите да побеждават. Особено срещу такива водачи като Рошавия. Измъченият мъжкар, вероятно и самият той не очаквал такъв край, дишаше тежко и ѝ подаваше клона, сякаш се опитваше да ѝ обясни нещо. След кратко объркване Коса взе клона и започна да го разглежда.

— Клинт, тя държи клона и го разглежда! — Ангел бе обзет от радостна възбуда. — Кой би помислил, че Заплеса ще се окаже такъв умник? Такъв прякор му дадох!

Когато женската вдигна пръта над главата си, Ангел разбра какво означава това. Той се спусна надолу, вдигнал ръце с желанието да я възпре. Глухият удар и изпращяването на черепа се сляха с обезумелия му вик:

— Не-е-е!... Не него!...

Опряна на тоягата, Коса за първи път в живота си гледаше човек. Отначало тя слисано отстъпи няколко крачки, а после отново вдигна оръжието си.

— Защо го уби?! Защо?...

— Гр-р-р...

Злобното ръмжене му подейства отрезвяващо. С кого говори? На кого се опитва нещо да обясни? Дали е достатъчно едно убийство, за да се говори за проблясък на съзнанието? Но убийство ли беше това? Гласът в слушалките прекъсна мислите му:

— Ало, Ангеле, какво става при теб?... Ти какво, побърка ли се? Нямах право...

Подозрението на Клинт окончателно му върна разсъдъка. Ангел дълбоко пое въздух, за да успокои сърцето си. Той дори не се опитваше да отговори. Други въпроси напиреха. Кой стои пред него? Последният екземпляр от стадото? Или първият представител на новата раса? Наистина ли е присъствал при раждането на съзнанието? Това ли е единствената възможност? Въпроси, въпроси, въпроси... Колко много се рояха в главата му...

Съскането в слушалките изискваше отговор и Ангел неочаквано се реши:

— Загинаха последните два мъжкара. Женската е на няколко метра пред мен с тояга в ръце...

— Как, ти си й позволил да те види?... — Гласът на Клинт звучеше смутено. — Ти й заговори като на човек?! Ти какво, забрави ли Кодекса?...

— Остави това, Клинт. Да беше видял сам...

Вместо нови обвинения в слушалките се чу поривисто дишане.

Ангел за първи път така близо виждаше странното създание от планетата Г-3 в съзвездието Каравида. Редки светлосини косми върху бялата къса козина не скриваха явните признаци на изтощението. Тук-там козината бе сплъстена. Само очите й запазваха необуздаността и устремността на животно.

— Ти каза, че държи тоягата в ръце? — отново се чу в слушалките.

— Не съди строго. Ръцете споменах случайно, без да искам...

— Но, Ангеле, ти каза, че тя държи тоягата в ръ... в лапите си... Разбираш ли, какво означава това?

— Разбирам. Тя ще трябва да я изпробва върху мен, ако иска да има месо за връщането. Да беше видял как й стърчат ребрата...

— Престани да се шегуваш! Трябва ли ти помощ?

Ангел помълча няколко мига, като наблюдаваше Коса с интерес. После се усмихна и каза:

— Да, разбира се. Моля те да побързаш. До гуша ми е дошло от тази програма...

Ангел въздъхна с облекчение, когато в слушалките нещо прещрака. Партньорът му прекъсна връзката, за да се качи в лендера, с който патрулираха своя участък, докато не откриха стадото. Той сигурно не се е отдалечил много, защото на тази планета с изгледи за разумен живот съществуват и едри опасни зверове, които никак не са склонни да последват човека в неговото развитие. Но Клинт трябваше още да прибере в лендера разхвърляните неща: той не страдаше от излишък на акуратност. След това ще провери координатите и ще съобщи в базата маршрута. Дали ще им каже? Не, няма. Това ще му отнеме време. Сигурно само ще включи лендера към радиосистемата и ще тръгне насам. Значи няма да има връзка с него двадесетина минути.

Коса прекъсна мислите на Ангел. Тя тръгна към него. Човекът внимателно отстъпи, гледайки я право в очите. Тя тихо изръмжа и също го погледна — животното не е способно на това.

Ангел се опита да си изясни кое го накара през последните десет минути да прави грешки. Смъртта на Рошавия е завършек на боя между животните; гибелта на Заплеса е вече истинско убийство, на което той реагира като страничен наблюдател. То бе извършено с тояга, което не се връзваше с лапите, зъбите и мозъка на животното. Ангел вдигна ръка и посечи с пръст Коса:

— Ти направи това и аз знам...

Женската тръгна рязко и заплашително замахна с оръжието си. Той умишлено спокойно отстъпи няколко крачки. Трябваше да печели време до появата на Клинт и да я отведе при багажа. Коса навъсено пристъпваше напред, но той знаеше, че зад враждебността най-често се крие неописуем страх. Сега Ангел беше сигурен: пред него е същество с проблясъци на съзнание, без обаче да осъзнава това.

Ангел видя в очите ѝ желание да отстъпи, спря и направи крачка към нея. Коса вдигна тоягата и пак недоволно изръмжа. Тя отново се включи в играта. Те продължаваха своя кадрил по снега — човекът и полуживотното, за което това бе танц на живот и смърт.

— Всичко наред ли е, приятелю? Аз потеглих... — Клинт възстанови връзката, в слушалките се чу резкият шум на двигателя.

— Клинт — каза той на далечния си събеседник. — Мисля, че ще ме нападне. Добре би било да побързаш...

— Стига си играл, Ангеле — Клинт както винаги мислеше ясно и без емоции. — Приспи я и край!

— Чантата ми е горе на склона. Ако ме нападне, ще се наложи да я убия. Чуваш ли ме? Това ще бъде убийство. Не го искам. Цял живот ще сънувам, че съм убил новородено...

— Зарежи патетиката. Ще пристигна след половин час. Гледай да издържиш някак си. Няма ли да намериш общ език с една жена? Ха-ха-ха!

Точно заради това обичаше Клинт. В най-тежките ситуации той не губеше чувството си за хумор. Ангел се усмихна. Това ще бъде най-популярният анекдот в цялата Галактика — известният на всички Ангел с прякор Женския Следотърсач едва успя да избяга от една ядосана мадама.

Тя го следваше упорито, макар и без да намалява разстоянието. Заплахата в очите ѝ постепенно се смени с любопитство и когато около върха Ангел нарочно спря, Коса замря. Човекът протегна ръка — тя рязко се дръпна. Настъпи критичният миг. Трябваше да промени правилата на играта, защото преходът през големия камък можеше да я предизвика за повторен удар.

Ангел измисли стъпката за необикновения балет. Той вдигна единия си крак, като че ли се канеше да скочи върху камъка — и го свали. Отново го вдигна — и отново го свали. И пак така няколко пъти. Като хипнотизирана Коса се поклащаше със същия ритъм. Той прескочи камъка и грабна чантата си. Припряно започна да я отваря, вървейки, върна се към камъка — срещу него стоеше Коса.

Тя изръмжа и в панически страх замахна с тоягата. Само несръчността ѝ спаси Ангел. Тя нямаше вече време за втори удар — белият дим от газовия пистолет се насочи към муцуната ѝ. Коса падна и се търкулна по склона.

— Всичко е наред, Клинт! Всичко е наред — успокои Ангел приятеля си, който трябваше да е чул шума на борбата. — Приспах я, можеш да не бързаш...

— Ти си в полето на визора ми, всичко видях... Идвам!

В настъпилата тишина се чу шумът на лендера. Затъвайки в дълбокия сняг, Ангел се спусна към Коса. Тя лежеше просната и

приличаше на истинска жена. Плътно стиснатите устни прикриваха мощните кучешки зъби, под лапите се показваха малки стегнати гърди.

— А не, драги — промърмори той в брадата си. — Първо ще я съжалиш, после ще се влюбиш... Така може да станеш баща на нова раса...

Бученето на лендера се приближаваше. Ангел вдигна Коса, за да я пренесе на равно място. Лекотата ѝ не го учуди: гладът в снежната пустиня си знаеше работата. Носеше я внимателно като дете.

— Е-е-й, приятелю — повика го Клинт.

Ангел спря пред лендера с безценния си товар.

— Това ли е малката, заради която си изгуби ума? — засмя се весело Клинт.

Ангел мълчеше.

— Слушай, не прекаляваш ли? Дори това, което вече си направил, ще изисква куп глупашки обяснения и обоснования... — Клинт разбра замисъла на Ангел и неочаквано се заинати: — Не-не, няма да я кача в лендера. И не защото е мръсно животно, а защото Кодексът забранява категорично...

— Не дрънкай глупости! Прилича ли ти на животно?

— Да — отговори Клинт без да се замисли. — Може би дните, прекарани в самота, са ти размътили мозъка, но нали аз съм здрав? Ти самият ме молеше да не те сменям и аз извърших глупост, че се съгласих...

— Вгледай се внимателно! Това е начало на нещо велико, начало на началото на цивилизация, подобна на нашата. След година, след пет всичко това ще ни се струва сън, а те ще започнат мъчително да пробиват мрака...

— Това не е довод! Няма алтернатива! — почти изкрещя Клинт. — Ако отстъпя, ще нарушим сериозно Кодекса и компаниите с лекота ще оборят доказателствата ни... Планетата така или иначе ще стане тяхна...

— Но ти знаеш, че това вече не е животно...

— Не зная.

— Ти чу моето съобщение, че там долу са труповете на мъжкарите! Черепите им са счупени от удар с тояга, по нея има следи от кръв...

— Тя може ли да го потвърди, да направи заявление?...

Ангел млъкна. Партньорът му се прикри с инструкции и предписания и тук нямаше какво да каже. Внимателно положи Коса върху снега, извади спалния чувал и я зави.

— Тогава аз оставам с нея — Ангел каза това рязко и решително.

Клинт, все едно че бе чакал само това, го удари в челюстта. Ангел се олюля и падна, но от студения сняг веднага му мина замайването. Скочи и се приготви за бой.

— Ти ще тръгнеш с мен, дори ако трябва да те пребия от бой! А тя ще остане! — изкрещя Клинт и се нахвърли върху него.

Ангел беше по-слаб и добре знаеше това. Само яростта му позволяваше да се съпротивлява наравно. Те се хващаха един друг за гушите, спъваха се, падаха и не забелязваха, че Коса е дошла на себе си и с нарастващ интерес наблюдава борбата.

Сега Клинт взе инициативата. Юмруците му все по-често хвърляха противника в снега. Ангел усети, че губи, губи не само от Клинт (дълбоко в душата си той съзнаваше, че Клинт му желае доброто), губи от планетата Г-3, губи от компаниите, от ледената пустиня, готова да глътне пляката си и съдбоносно да спре еволюцията...

С крайчеца на окото си забеляза, че Коса наблюдава борбата им. С какво той, Ангел, е по-добър от Заплеса, започнал неизвестно защо да се бие не на живот, а на смърт с по-силен от него? И тук той разбра последната си грешка. Съзнанието у Заплеса се зароди не тогава, когато в лапите — не, в ръцете му — се появи тоягата, а доста по-рано (но и тук слабостта прокара път към разума), когато поиска да се върне, за да спаси съплеменниците си. Рошавия не можеше да разбере това, той беше силен и трябваше или да продължи, или да умре. Така клонът се появи в ръцете, да, именно в ръцете на Заплеса, и Рошавия умря. Така...

Ангел изкрещя, вдигайки високо тоягата. Коса също започна да вие. Клинт чакаше участието си. Но Ангел беше човек, той трябваше да намери друго решение и оръжието падна на снега.

— Върви си, Клинт, вече няма да ме надвиеш... — Едва си поемаше дъх, но знаеше, че нападението няма да се повтори.

— Ти си луд! Ти наистина си луд! Заслужава ли тя това? — мърмореше, отстъпвайки, приятелят му.

— Не става дума за нея, приятелю, не за нея... Става дума за много поколения... Какво ще им донесе цивилизацията? Готов съм на всичко, за да могат те сами да изминат пътя си.

— Слушай, така нищо няма да стане... — у Клинт започна да се пробужда съчувствието.

— Ще стане — упорито и уморено възрази Ангел.

— Не! Ще провъзгласят помощта ти за активна и всичко ще отиде на вятъра.

Препъвайки се, Ангел отиде към раницата, взе я и я подаде на другаря си.

— Добре. Ако не мога да ѝ помогна като човек на човек, вземи ми нещата, нека това да бъде помощ на животно към животно...

— Тогава и дрехите — грубо го прекъсна Клинт.

— Даваш ми шанс? — очите на Ангел блеснаха.

— Той е нищожен... Както и при нея. Но опитай, пък аз ще ви контролирам. Ако, лишен от всичко, я заведеш на юг, аз съм готов да съобщя, че сама се е върнала.

Треперейки от студ, Ангел започна бавно да се съблича. Коса стоеше настрана и без да разбира нищо, гледаше как съществото до нея се разделя с кожата си. То беше бяло, без косми, както понякога се появяваха новородените. Клинт събра дрехите, взе раницата и безмълвно тръгна към лендера. След малко се чу шумът на двигателя и апаратът се откъсна от земята. Коса изплашено заръмжа.

— Да тръгваме, момичето ми — нежно се обърна към нея човекът. — Заради теб си струва да помръзна.

Лендерът кръжеше в далечината. Пред тях се простираше безкрайната бяла пустиня, сивите надвиснали облаци обещаваха снеговалеж. Уверен, че Коса го следва, Ангел бързаше към мястото за нощувка. Той добре запомни къде остана убитият мамут. Коса със зъби разкъса кожата на замръзналия корем на звяра и те се промъкнаха в още топлата утроба. Можеше да не се безпокои за първата нощ.

На другия ден Клинт с тревога очакваше излизането им от необичайното убежище и се зарадва, като ги видя. Снощи той събщи за станалото на ръководителите на експедицията и беше безкрайно учуден, че повечето от изследователите взеха страната на Ангел. Към сутринта дори противниците бяха обхванати от страстта на запаянковците. Имаше и такива, които упрекваха Клинт за

прекаденото спазване на Кодекса. Споразумяха се, че още един ден няма да закачат Ангел и неговото протеже...

Клинт следеше двете точки върху снега, които бавно, но неотстъпно се движеха напред. Светлосинята женска упорито следваше своя гол приятел и Клинт разбра, че намеренията на другаря му не са толкова наивни. Ангел се беше насочил към невисокия планински масив, където със сигурност имаше пещери. И чувалът на гърба му — изплетен по всяка вероятност от червата на мамута — беше пълен. Като антрополог по професия, той ще успее тази вечер да добие огън...

Наистина той намери пещера. В чувала имаше не само месо, но и кичури козина. Клинт максимално увеличи силата на визора и видя как Ангел си прави дреха, а Коса внимателно наблюдава работата му. Много по-късно в късата звездна нощ пламна огън. Човекът спечели битката.

Рано сутринта Клинт ги прибра, при което Ангел дори се опъваше, а Коса трябваше пак да приспят. При излитането, докато другарят му се обличаше, Клинт мълчеше, но после не издържа:

— Все пак си юнак, Ангеле! Знаеш ли, ти победи! И в базата всички те поддържаха. Измислиха как да придумат Стария и да не нарушат Кодекса...

Клинт не си затвори устата, докато не стигнаха саваната. Приземиха се по-близо до джунглата. Коса започна да се събужда чак когато я изнесоха от лендера и я сложиха върху меката трева. Изплашена, тя скочи и отстъпи назад от хората. Тук вече го нямаше другаря ѝ от двудневната полярна зима, но наоколо се простираха местата, откъдето тръгна стадото ѝ преди месец.

Коса си отиваше, без да се обръща, все по-бързо и по-бързо, накрая се затича. Тя бързаше към познатата долина, където останаха съплеменниците ѝ, не посмели да предизвикат съдбата. Срещата с човека вече се забулваше в мъгла и само споменът за топлия трепкащ жълт пламък, стоплил я веднъж в полярната нощ, завинаги остана в паметта ѝ.

Докато Клинт подготвяше лендера за полет, Ангел наблюдаваше Коса в бинокъла.

— Ти какво, съжеляваш за малката? — пошегува се Клинт.

— За кого? — той вече мислеше не за нея, а за всички онези, които ще останат да живеят на тази планета. Досега той знаеше как се заражда животът на небесните тела, но разумът, разумът можеше да се зароди само в борба и беше неотделим от съществата, в които е вкоренен.

Коса тичаше все по-далеч. Но какво я спря? Като нагласи бинокъла за пределно приближаване, човекът разбра — тя видя свой съплеменник. Силен и рошав, той се беше настанил на едно дърво. Коса бавно се приближи и откъсна един плод от увисналия клон.

Мъжкарят изгледа Коса с интерес. Тя му протегна плода и направи крачка назад. Той скочи от дървото...

Клинт се беше качил в лендера, когато чу неудържимия смях на другаря си.

— Какво толкова те разсмя? — заразен от примера му, започна да се усмихва Клинт.

Когато успя да проговори, Ангел посочи към долината.

— Бях прав! Прав! Ето още едно доказателство...

— Какво пак направи тя?

— Само предложи на мъжкаря ябълка, за да слезе на земята.

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 43,44,45/1989 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.